

Ur *Marxistiskt Forum* nr 1 1970 (organ för Kommunistiska Förbundet m-l)

[Se även lästipsen efter artikeln]

Gruvarbetarstrejken

”Under normala, fredliga förhållanden utför arbetaren sitt arbete utan att knota, säger inte emot arbetsgivaren och diskuterar inte sina villkor. Under en strejk framställer han sina krav med hög röst, han påminner arbetsgivarna om deras övergrepp, han kräver sin rätt, han tänker inte bara på sig själv och sin lön, han tänker på alla sina kamrater som lagt ned arbetet tillsammans med honom och som reser sig för arbetarnas sak utan att frukta vad det kan kosta. (...) Det är ofta så, att när det utbryter en strejk på ett företag, följer det strejker på ett stort antal andra fabriker. Hur stor moralisk betydelse strejker har, ser man av den verkan de har på arbetarna, när de ser att deras kamrater har upphört att vara slavar och – om än bara för en kort tid – har blivit människor på samma nivå som de rika. Varje strejk för i sitt släptåg tankar om socialismen bland arbetarna, tankar om hela arbetarklassens kamp för att frigöra sig från kapitalets förtryck.” (V. I. Lenin, *Collected Works*, Bd 4, Moskva 1960, s. 315.)

Mellan den 12 december 1969 och den 3 februari 1970 strejkade närmare 5 000 arbetare vid LKAB i Norrbotten. När detta skrivs har förhandlingar om höjda löner och förbättrade arbetsvillkor inletts mellan arbetarna och LKAB. En slutgiltig bedömning av strejken måste därför anstå. Det gäller särskilt vissa sidor av gruvarbetarnas kamp, framför allt frågan om strejkens ledning och de problem den ställt. Till dessa frågor ska vi återkomma. Redan nu kan dock vissa erfarenheter preliminärt sammanfattas, ty huvuddragen i strejken är fullt skönjbara.

LKAB-strejken är den största aktionen, som genomförts sedan Metall-strejken 1945. Den och den våg av följdstrejker, som den utlöste, markerar ett nytt och högre stadium i klasskampens utveckling här i landet.

Bakgrunden

Uppsvinget i strejkrörelsen i Sverige är en del av det allmänna uppsvinget för folkens och arbetarklassens kamp i hela världen, som skjutit fart särskilt starkt sedan mitten av 1960-talet.

Grundbetingelsen är den skärpta utsugning av arbetarklassen, som monopolkapitalet genomfört. Nedanstående tabell ger en föreställning om den utsugning, som ägt rum under 1950- och 1960-talen:

	1952	1965	Ökning i procent
Industriarbetarnas lönesumma i miljarder kr	5,1	12,5	+147
Kapitalisternas mervärde i miljarder kr	7,9	22,4	+184

Källa: Sveriges Officiella Statistik. Industri.

Denna utveckling har framför allt befrämjats av den med monopolkapitalet samarbetande socialdemokratin och dess revisionistiska svans, VPK. Den har steg för steg förintat demokratin inom fackföreningsrörelsen genom att oupphörligt centralisera avtalsrörelser, beslut och organisationsstruktur. Syftet har varit att avvärja arbetarklassen, så att den inte skulle kunna sätta sig till motvärn mot den ökade utsugningen. Detta erkändes öppet i den sista avtalsrörelsen. Då deklarerade LO:s andre ordförande, Kurt Nordgren, den 10 april 1969 på Stor-Stockholms FCO:s 50-årsjubileum, att avsikten med LO:s linje var att främja en investeringsökning”, dvs. ökad kapitalackumulation. LO har alltså i princip samma målsättning som SAF: att berika monopolkapitalet.

Denna målsättning tog sig i den sista avtalsrörelsen uttryck i att uppgörelsen i generell pott för två år endast gav 3,5 procent, dvs. 1,7 procent per år. I Svappavaara ledde LO:s avtal till en lönesänkning på 40 öre i timmen. Det utlöste den stora strejken.

Att uppsvinget för strejkrörelsen utgör en höjdpunkt i en långsiktigare utveckling bevisas av följande tabell över s.k. vilda strejker inom Metalls avtalsområde:

År	Antal strejker bokförda i Statistisk Årsbok	Antal vilda strejker
1950-54	140	52
1955-59	74	69
1960-64	88	107

Källa: S. O. Andersson, Vilda strejker (1969), s. 46.

Tabellen visar, att de av den fackliga byråkratin auktoriserade strejkerna har minskat, medan de av arbetarna själva utlösta aktionerna ökat sedan 1950-talets början. Detta är ett uttryck för arbetarnas växande klasskamp mot monopolkapitalets ökade utsugning och mot den reformistiska och revisionistiska byråkratins undertryckande av arbetarnas kamp. Den s.k. vilda strejken har blivit arbetarnas viktigaste vapen i den ekonomiska kampen. Det har visat sig vara framgångsrikt. Det kommer säkerligen att utnyttjas mer och mer.

Den kapitalistiska utsugningen har varit särskilt hänsynslös vid det statskapitalistiska företaget LKAB, för vilket regeringen är direkt ansvarig och i vars ledning gruvindustriarbetarförbundets nominelle ordförande, Nils Lindell, sitter. Genom omänskligt uppdriven arbetstakt, buller, damm, vibrerande maskiner, avgaser osv, har arbetarna drabbats av olycksfall, hörselskador, kärlekskramp, lungsjukdomar, förtidig död. Produktionen per arbetare vid LKAB har pressats upp från knappt 2000 ton 1957/58 till 4000 ton 1967/68, samtidigt som 1800 man rationaliserats bort. Bruttovinsten före skatt har under 1960-talet legat mellan 40 och 50 procent av omsättningen. Produktionen per arbetare har stigit mer i LKAB än i industrin i genomsnitt men lönerna har stigit mindre.

För att pressa ur arbetarna profiterna har LKAB bl.a. använt de beryktade ”31 teserna”. I dessa heter det bl. a.:

”Tes. 13: Varje förändring i en anställds arbetsuppgifter och placering i organisationen måste accepteras såsom vidtagen i företagets intresse.”

”Tes. 20: En chef måste vara beredd att byta ståndpunkt för att stödja högre chef.”

”Tes. 29: En Chef skall utöva sitt ledarskap så att ickechef endast behöver följa givna order.”

Det är ett reglemente, som kunde vara hämtat från en militärförläggning. Så ser det alltså ut i den s.k. ”arbetar”-regeringens eget företag, som leds av en framträdande socialdemokrat, Arne Lundberg, som har en annan framträdande socialdemokrat, Nils Lindell, i styrelsen och för vilket den ”radikale” Olof Palme är den i sista hand ansvarige:

Monopolkapitalets ökade utsugning och den socialdemokratiska byråkratins förtryck av arbetarklassen ger den grundläggande förklaringen till varför arbetarklassen nu börjat resa sig och varför dess kamp har spetsen riktad mot monopolkapitalet och mot den socialdemokratiska byråkratin.

Men uppsvinget i strejkrörelsen är samtidigt ett lagbundet resultat av den kamp mot monopolkapital och imperialism som den anti-imperialistiska rörelsen och studeranderörelsen (främst DFFG och Clarté) utvecklat sedan mitten av 1960-talet. Ty ”studeranderörelsen är en del av hela folkets rörelse. Uppsvinget för studeranderörelsen kommer oundgängligen att befördra ett uppsving för hela folkets rörelse” (Mao Tsetung). I strejkrörelsen har arbetarna faktiskt

tillämpat kampformer, som just utvecklats inom studeranderörelsen och den antiimperialistiska rörelsen, såsom stora plakatdemonstrationer, stormöten, massdiskussioner osv. Detta är den mest effektiva vederläggningen av de småborgerliga profeter med Marcuse i spetsen, som högljutt trumpetade om att arbetarklassen i de imperialistiska länderna var mutad och oförmögen till revolutionär aktion. De förstod inte, att studeranderörelsen och den antiimperialistiska rörelsen var stormsvalor, som förebådade stormen.

Av stor betydelse har också den nya proletära kulturen varit. Sara Lidmans bok ”Gruva”, Jan Myrdals ihärdiga propagandistiska verksamhet, NJA-pjäsen m.m. har verksamt bidragit till att väcka och forma arbetarnas och särskilt de norrbottniska arbetarnas klassmedvetande.

En spjutspets i denna kamp har Kommunistiska förbundet marxist-leninisterna varit. Genom den omfattande flygbladskampanjen i avtalsrörelsen, de framgångsrika Röd Frontdemonstrationerna 1 maj och den ständigt växande spridningen av tidningen Gnistan har en icke obetydlig del av arbetarklassen påverkats av marxismen-leninismen. Det är heller ingen tillfällighet, att flera av arbetarnas grundläggande krav i strejkrörelsen har en framträdande plats i Kommunistiska förbundets år 1967 antagna handlingsprogram. När gräset är torrt kan en enda gnista tända en präriebrand.

Vårt inledande citat av Lenin sammanfattar i ett nötskal den utveckling som ägt rum i Sverige sedan LKAB-strejken utbröt den 9-december 1969. Arbetarna i Malmfälten har rätat på nacken, själva börjat föra sin egen kamp och därmed visat vägen för den svenska arbetarklassen och det svenska folket. Arbetarna i Malmfälten har lärt sig och i sin tur lärt andra, att det är rätt att göra uppror mot kapitalisterna och deras medhjälpare, reformister och revisionister. Arbetarna deklarerade: ”Vi fortsätter strejka. Vi är beredda att offra allt för att vinna.” (AB 11/12 1969.) En tidigare tvehågsenhet och hopplöshet avlöstes genom strejken av en fast enighet och kampvilja, av klassmedvetande.

Arbetarna återerövrade det klassmedvetande, som reformister och revisionister hade försökt beröva dem. De ”teorier” som dessa tillgripit i kampen mot arbetarklassen – teorin om ”välfärd för alla samhällslager”, teorin om ”lönekakan”, teorin om ”solidarisk lönepolitik” och teorin om att ”välfärd har upphävt klasskampen” – tillbakavisades av arbetarna. De visade i stället att klasskampen är lika aktuell som någonsin och att den går not en skärpning, vilket redan avsatt sig i en växande strejkvåg. Klasskampens skärpning innebär, allmänt talat att motsättningen mellan arbete och kapital intensifieras.

Motsättningen mellan arbete och kapital

Reformister och revisionister framställer statliga företag som ”socialistiska” inslag i den kapitalistiska ekonomin. De hävdar att Sverige har en ”blandekonomi”, dvs. en blandning av kapitalism och socialism. Men det stämmer inte med verkligheten. Ty på ett visst stadium i kapitalismens utveckling blir det nödvändigt för staten att *i kapitalisternas intresse* ingripa i näringslivet. Det statliga ingripandet blir nödvändigt som en följd av motsättningen mellan produktivkrafternas samhälleliga karaktär (dvs produktionsmedlens allt större omfattning, arbetsdelningens vidareutveckling osv.) och produktionsförhållandenas privata karaktär (dvs. det faktum att ett fåtal kapitalister lägger under sig allt större egendomar). Denna motsättning har t.ex. i Frankrike och Italien lett till att staten där är en långt större företagare än den svenska staten. Men inte är Frankrike och Italien mer socialistiska för det.

Mot den bakgrunden förstår vi, att LKAB inte är ett socialistiskt företag eller ett företag som ägs av folket. Det är *ett företag som ägs av kapitalisternas statsapparat* och som drivs efter samma principer och i samma syfte som övriga kapitalistiska företag, vilket innebär utsugning av arbetarna för att åstadkomma profit. Arbetarnas kamp mot LKAB är därför ett uttryck för kampen mellan arbete och kapital.

Myterna om att svenska folket lever i "välfärd" och "folkhem" har fått sig en ordentlig knäck. Bakom "välfärdens" och "folkhemets" fasad fortsätter kapitalets utsugning av arbetet, fortsätter kapitalisternas monopol på egendomen och består löneslaveriet och produktionen för profit. Under sådana förhållanden, då kapitalismen består orubbad och t.o.m. stärkt, kan man inte tala om "välfärd" för arbetarklassen och folket. Dess villkor är klassamhällets villkor – allt tal om något annat syftar till att för folket dölja faktum – och dess enda sätt att förbättra sina villkor och slutligen genom revolution ta sin makt är klasskamp. Det har LKAB-arbetarna visat. Men den grundläggande motsättningen mellan arbetet och kapitalet i Sverige har skapat förutsättningarna för att kampen inte skall begränsa sig till LKAB eller begränsa sig till att enbart gälla löner och arbetsförhållanden.

För det första kan vi konstatera, att LKAB-arbetarnas kamp för den övriga svenska (och nordiska) arbetarklassen omedelbart slog över i en solidaritetskamp. I en undersökning som Sveriges Radio publicerade 30/12 1969 visade det sig att 64 procent av det svenska folket stödde strejken och 80 procent stödde gruvarbetarnas krav, dvs. i stort sett hela det arbetande folket. Därför är den insamlingsverksamhet, som spontant satte i gång över hela Sverige långtifrån förvånande. Arbetare på andra företag upplevde en seger för LKAB-arbetarna som en seger för dem själva i den gemensamma kampen mot kapitalet.

För det andra har LKAB-strejken av samma skäl fungerat som en "utlösare" för arbetare på andra fabriker. På Volvo, Saab, Electrolux, ASEA m.fl. arbetsplatser har arbetarna tagit upp kampen mot "sina" kapitalister och gått i strejk.

För det tredje sätter LKAB-strejken och de andra strejkerna pekfingeret på de olidliga förhållandena för arbetarna under kapitalismen. Det kapitalistiska samhällets varbolder blottas. Det leder *oundvikligen* till att arbetarna börjar fundera över orsakerna till förhållandena och vilken väg man skall slå in på för att förändra dem till arbetarnas och folkets förmån. På så sätt kommer många arbetare till insikt om att förhållandena *varaktigt* kan förbättras först när kapitalisterna störtats och när folkets självt styr och formar det samhälle det självt skall bo och arbeta i. Därför för varje strejk "i sitt släptåg tankar om socialismen bland arbetarna, tankar om hela arbetarklassens kamp för att frigöra sig från kapitalets förtryck." (Lenin.)

Motsättningen mellan den reformistiska byråkratin och arbetarna

I den grundläggande motsättningen mellan arbete och kapital är kapitalets värdefullaste vapendragare den reformistiska ledningen i LO och SAP. LO-organet Aftonbladet gav ett koncentrerat uttryck för reformisternas linje den 9/1 1970:

"Men strejkkommittén har också uppvisat en total oförmåga och en total ovilja när det gäller att driva förhandlingar som kan leda till meningsfulla resultat... Men det alldeles uppenbara är att den s.k. strejkkommittén inte är kapabel att förhandla överhuvud taget... På de stormöten som i går kväll hölls i Kiruna och Malmberget talade man inte om sådana saker. I stället eldade man på i väckelsemöteanda, och det blev stormande applåder för de mest befängda påståenden."

Linjen är alltså att fränkänna arbetarna själva all ledning i den fackliga och politiska kampen och i stället *obetingat* kräva ledningen. Det vore nämligen livsfarligt för kapitalisterna, om arbetarna skulle ersätta de reformistiska ledarnas klassarbete med verklig intressekamp och klasskamp. För att behålla greppet över arbetarna är reformisterna tvungna att göra vissa eftergifter för arbetarnas krav. I årets remissdebatt tvingades Palme säga:

"Det står sedan lång tid klart att när konflikten i malmfälten är över kommer gruvarbetarna att få bättre löner. Det kommer också att ske ett fortgående reformarbete som leder till förbättringar i arbetsmiljön och på andra områden. ... För att det skall kunna bli ett möte måste man gemensamt finna vägar tillbaka. Och jag skall, när den tiden kommer, personligt starkt engagera mig i detta." (DN 22/1 1970.)

Men i samma andetag skyndade han sig att ”ta avstånd” från de vilda strejkerna liksom reformistkollegan Arne Geijer gjorde i samma diskussion, sedan kapitalisterna angripit LO för att inte tillräckligt klart och snabbt ha tagit avstånd från de vilda strejkerna. I en intervju med DN förklarade Palme:

”Fråga: Har regeringen dröjt för länge att fördöma de vilda strejkerna?

Palme: Regeringen kunde inte ens teoretiskt handla snabbare. Industriminister Krister Wickman klagg gjorde omedelbart efter den första vilda strejkens utbrott att vilda strejker inte står i överensstämmelse med lagen.” (DN 23/1 1970.)

Självfallet står inte de vilda strejkerna i överensstämmelse med lagen. Ty den lag de bedöms efter är skriven till förmån för kapitalisterna och är riktad mot arbetarna. Lagen är en klasslag och fördömer naturligtvis arbetarnas kamp mot kapitalisterna. Det man bör erinra sig är att reformisterna är de som drivit igenom lagarna.

Men om reformisterna tar avstånd från de vilda strejkerna, måste de göra stora eftergifter för arbetarnas krav, om de skall kunna behålla ens ett sken av inflytande bland arbetarna. Men de får inte låta eftergifterna framstå som *resultat* av den vilda strejken, ty då vore deras position undergrävd. Efter resultatet av förhandlingarna vid Volvo, sedan 2 000 arbetare strejkat förklarade därför Bengt Tengroth, ordförande för Metall 41:

”Jag tror vi nått fram till samma resultat även utan strejken, säger Bengt Tengroth. I stället var strejken nära att skapa en brytning i uppgörelsen.

– Vi var nära ett sammanbrott på natten, bara timmarna före vi träffade uppgörelsen – just på grund av strejken. (AB 20/1 1970).

Men det faktum att de *tvingsats* göra eftergifter kan de inte dölja, hur mycket de än vill göra det. Det leder till att arbetarna på andra arbetsplatser tilltvingar sig eftergifter genom vilda strejker. Reformisternas dilemma är således olösligt: det enda sättet att göra slut på en vild strejk är att så långt de kan tillmötesgå arbetarna. Men det utlöser i sin tur nya vilda strejker. Därför tvingas reformisterna ta till demagogiska metoder och försöka hetsa olika arbetargrupper mot varandra:

”Det finns textilarbetare, som efter årtionden i samma företag inte tjänar mer än hälften av vad de strejkande Volvoarbetarna nu har i lön. I dag känner de sig övergivna:

– Strejkerna har spräckt den solidariska lönepolitiken. Nu får vi väl gå under med våra låglöner, säger de.” (AB 22/1 1970.)

Det är naturligtvis inte heller av en tillfällighet LO i sitt trångmål skickar fram reformisten Ingrid Magnusson (styrelsemedlem i Beklädnadsarbetarförbundet) att i TV-aktuellt 22/1 säga:

”De vilda strejkerna är ett bevis på dålig solidaritet inom fackföreningsrörelsen. Den förmånliga uppgörelsen som Volvoarbetarna nu fått vidgar ytterligare klyftan mellan låg- och höglöne-grupperna” (citerat efter DN 23/1 1970) .

Klarare kan inte de folkfientliga syftena bakom LO-ledningens politik framstå. Man är beredd till vad som helst för att knäcka arbetarna. Men just därför blir det lättare för arbetarna att genomskåda den reformistiska byråkratin. Dess hittillsvarande välde har kommit i gungning.

Motsättningar mellan olika reformistiska grupper

Det är naturligt, att utvecklingen har accelererat motsättningarna inom LO. De kom till uttryck redan strax efter strejken vid LKAB utbrutit. Under trycket från arbetarnas enighet, som visade sig i demonstrationer och på stormöten, tvingades Gruvarbetarförbundets ordförande Bernt Nilsson till stora eftergifter vid ett möte med strejkkommittén. Han gick vid detta möte med på att arbetarna själva skulle få leda förhandlingarna. På detta reagerade

omedelbart LO-toppen och regeringen. Det skulle innebära vad som enligt reformisterna under inga förhållanden fick ske: att reformisterna helt tappade greppet över utvecklingen. Gruvdelegationen kallades ned till Stockholm. Vid ett möte med Geijer, Sträng, Wickman och Olhede tvingades Gruv att göra en vändning på 180 grader. Efter mötet sammanfattade Gruvs ombudsman Allan Wiklund den nya linjen:

”Strejkkommittén tog utvecklingen i egna händer. De tillsatte en egen ordförande. De utökade kommittén med representanter från Malmberget och Luleå och de vill ha samordnade förhandlingar. Det godkänner vi inte... Vi kan inte tolerera att våra medlemmar skapar vägar mot kaotiska förhållanden i en tvist där vedertagna förhandlingsprinciper kan tillämpas. Dessa vägar kan skapa förödande prejudikat för framtiden.” (DN 16/12.)

Strejkkommittén avslöjade det verkliga förhållandet vad gäller Gruvledningens helomvändning:

”Bernt Nilsson ljuger. Han är pudeln som sitter vid husbondens fötter. ... Nilsson har accepterat att strejkkommittén skulle få föra förhandlingar med LKAB-ledningen.” (DN 16/12 1969.)

Motsättningen mellan reformisterna i Gruv å ena sidan och LO-toppen och SAP-ledningen å den andra kom till uttryck genom att Gruv inte kunde upprätthålla LO-linjen gentemot arbetarna. Motsättningen löstes genom att Gruv underkastade sig de andra reformisternas diktat eller för att tala med arbetarna, agerade ”pudeln som sitter vid husbondens fötter”.

Men de ledande reformisterna vågade inte helt och hållet släppa ledningen till Gruv. Sedan Kurt Nordgren och Olhede varit uppe i Kiruna och ”sonderat läget” fick dock Gruv temporärt ta hand om ledningen:

”LO drar sig ur strejkförhandlingarna i och med att Kurt Nordgren, andre ordförande, i dag lämnar Kiruna.

Nu överlåter LO till Gruvindustriarbetareförbundet att handla.” (AB 22/12 1969.)

Men bara temporärt. Efter Gruva första svaghet, vågade LO-toppen inte slutgiltigt överlåta ledarskapet. Hela tiden agerade regeringen och LO i bakgrunden. Det kom till uttryck i det s.k. ”dahlströmska förslaget”. Detta kallades av arbetarna och på den officiella röstsedeln ”Olhedes förslag” efter ursprunget – regeringen! Det innebar att Kurt Nordgren skulle ingå i en fyramannadelegation, som skulle leda förhandlingarna. Förslaget underkändes av arbetarna vid slutna omröstningar. Resultatet av omröstningen är ett uttryck för att arbetarna finner det oacceptabelt att fortsätta på det gamla viset att byta ut sin nyvunna fackliga frihet mot LO-ledningens diktat i den gamla stilen. Genom de olösliga motsättningar LO befinner sig i, har reformisterna inga möjligheter att på sikt behålla greppet över arbetarna. Det har LKAB:s exempel visat.

Motsättningen mellan LO och SAF

SAF:s recept för att kämpa ned arbetarna är en förstärkt borgerlig klassgemenskap, ”varje företag som drabbas av vild strejk skall ekonomiskt hållas skadeslöst”, och ekonomiska sanktioner mot strejkande arbetare:

”Curt-Steffan Giesecke, Arbetsgivarföreningens chef, vill höja det nuvarande skadeståndsbeloppet på 200 kr för avtalsstridiga strejker. ... Hr Giesecke tycker också att man eventuellt kan komplettera det nuvarande skadeståndet med regler om skadestånd i kollektivavtalen.” (DN 9/1 1970.)

För LO-ledningen är ett sådant förfaringsätt oacceptabelt, eftersom det formligen skulle piska fram medvetande om den fackliga och politiska kampen bland arbetarna, vilket vore livshotande för de reformistiska ledarna. Arne Geijer formulerade reformisternas ståndpunkt i årets remissdebatt:

”Det är fel att föreslå höjda skadeståndsstraff vid vilda strejker, som arbetsgivarna gjort. Det löser inte grundproblemen. Det går inte att tänka och handla som för årtionden sedan. Arbetsgivarna måste följa med förändringarna.” (DN 22/1 1970.)

Just därigenom att LO måste göra vissa eftergifter för arbetarna, har SAF funnit det nödvändigt att klart och entydigt kräva LO-ledningens inställning till de vilda strejkerna. Reformisterna har inte dröjt med att visa sin goda vilja gentemot kapitalisterna:

”I sin deklaration tillbakavisade också hr Geijer direktör Mats Bergom Larssons i Verkstadsföreningen framförda kritik om att inte fackföreningarna tillräckligt kraftigt fördömt de vilda strejkerna.

I mycket klara ordalag sade LO-chefen, att dessa inte är någon metod att förbättra standarden för löntagarna. Strejkerna kan ge resultat vid enstaka tillfällen men inte i stora antal.

– Tvärtom omöjliggör de vilda strejkerna sociala utjämnningar.

Förklaringarna till de vilda strejkerna finns, men det försvarar ändå inte dessa, sade Arne Geijer.” (DN 22/1 1970.)

Men medan det finns motsättningar mellan LO och SAF med avseende på metoderna för att förtrycka arbetarna och hålla tillbaka deras kamp är den gemensamma motsättningen till arbetarklassen naturligtvis en skarpare motsättning, vilket gör att enigheten mellan LO och SAF är starkare än motsättningen. SAF och monopolkapitalet inser att de inte kan reda sig utan en nära samverkan med LO. Därför sammanträffar Geijer och Giesecke hemligt (men överraskas oavsiktligt av en grupp tillfälliga riksdagsbesökare):

”De två träffades i LO-ordförandens rum i Riksdagshuset. ... Diskussionerna mellan de två pågick i en knapp timme.

Efter mötet var ingen av dem beredd att berätta om vilket resultatet blivit.

De hade kommit överens om att hålla helt tyst. ... Varken hr Geijer eller SAF-chefen ville bekräfta men inte heller dementera att de kommit fram till en gemensam ståndpunkt.” (DN 22/1 1970.)

En bekräftelse eller dementi från dessa herrar behöver vi inte. Deras handlingar talar för sig själva. De talar om att SAF och LO intar en gemensam ståndpunkt – monopolkapitalets – gentemot arbetarklassen.

Motsättningen mellan revisionisterna och arbetarna

I praktiken är det ingen skillnad på reformisternas och revisionisternas (VPK:s) klassarbete. VPK har många gånger om deklarerat att de ansluter sig till LO:s allmänna linje för det ”fackliga” arbetet. De har också, liksom reformisterna, pläderat för fortsatt klassarbete och de kan naturligtvis inte heller göra annat, eftersom också ledande VPK-are innehåft och innehar ledande poster i fackföreningar landet runt och där praktiskt tillämpat klassarbete. I förlängningen av arbetarnas kamp mot LO ligger kampen mot SAP och VPK.

I LKAB-konflikten har VPK därför systematiskt försökt dölja motsättningen mellan arbetarna och den fackliga byråkratin. Tag Carl-Ivar Hermansson som exempel, ordförande för fackföreningen i Malmberget och medlem av VPK:s centralstyrelse. Till en början gjorde han gemensam sak med alla andra fackbyråkrater. Han arbetade som strejkbrytare och uppmanade arbetarna att återgå till arbetet. Så småningom vaknade insikten hos honom att han inte öppet kunde ställa sig mot strejkrörelsen, om han skulle kunna befordra klassarbetslinjen bland arbetarna. Han hoppade av från fackföreningsstyrelsen och ”anslöt” sig till de strejkande. Bland de strejkande verkade han emellertid som den klassarbetsman han är, nämligen genom att ständigt på stormöten propagera för linjen, att arbetarna snarast möjligt skulle återgå till arbetet. I den andan propagerade han både för det s.k. ”dahlströmska förslaget” och för återgång till arbetet vid den sista omröstningen, som ställde frågan ja eller nej till detta

förslag. Således ställde han sig i praktiken på precis samma ståndpunkt som LKAB-ledningen och LO-toppen i det han ställde linjen om återgång till arbetet som strejkens huvudfråga.

VPK har fungerat som en ”avledare” för arbetarnas politiska kamp. Genom att ställa de politiska frågorna så, att de skulle gälla LKAB:s utträde ur SAF, har de försökt dölja de grundläggande klassfrågorna. Ty hur skulle LKAB:s formella utträde ur SAF påverka arbetarnas läge? Inte ett grand. Med ett inträde i AB Statsföretag upphör naturligtvis inte LKAB med att utsuga arbetarna. De kapitalistiska förhållandena vid LKAB kan naturligtvis inte upphävas genom att LKAB-ledningen fyller i en utträdesansökan ur SAF. De kan bara förändras med att arbetarna som klass ställer sig mot kapitalisterna och störtar dem genom en proletär revolution. Detta är den grundläggande klassfrågan, som VPK gör allt för att komma undan.

Den andra fråga som VPK försöker göra ett stort nummer av är SAF:s paragraf 32. Hermansson säger i DN 16/12: ”Gruvarbetarnas och hamnarbetarnas kamp visar att paragraf 32 måste avskaffas.” Vi har här återigen samma formella frågeställning som inte gagnar arbetarklassen det bittersta, Vad hamn- och gruvarbetarstrejkerna verkligen visar är att arbetarna måste lösa motsättningen till kapitalisterna genom revolutionär kamp och införa socialismen. Att ställa den politiska frågan på annat sätt, blir att fördölja kampens politiska innebörd och i praktiken ett försök att leda rörelsen fel.

Här visar revisionisterna klart på vilken sida de står i klasskampen. Ty vem har intresse av att de grundläggande frågorna fördöljs? Vem har intresse av att klasskampen enbart görs till en fråga om formella definitioner av paragrafer? Svaret på båda frågorna är monopolkapitalet. Därför tjänar revisionisterna monopolkapitalet och inte arbetarklassen och folket.

Slutsatser

Uppsvinget i strejkrörelsen innebär en ny etapp i klasskampens utveckling i landet. Dess viktigaste lärdom är att arbetarklassen nu på allvar börjat ta upp kampen för sina intressen. Strejkrörelsen utgör en länk i den utveckling av klasskampen, som tog sin utveckling i början av 1960-talet med uppsvinget för den antiimperialistiska rörelsen och de studerandes rörelse mot monopolkapitalet och imperialismen.

Strejkrörelsen visar, att den svenska arbetarklassen är beredd att kämpa, att den litar till sin egen styrka och att den kan utse sina egna ledare. Den har också visat, att en sådan kamp ger resultat.

Strejkrörelsen riktar sig mot monopolkapitalets utsugning och mot den reformistiska byråkratin med dess revisionistiska medlöpare. Såväl SAF som LO och regeringen har visat sig vara kolosser på lerfötter. De har i årtionden försökt pressa ned arbetarna för att förmå dem att acceptera den ständigt alltmer hänsynslösa utsugningen. Nu har arbetarklassen satt sig till motvärn, inte bara mot utsugarna utan också mot deras reformistiska och revisionistiska redskap. Strejkrörelsen har grundligt avslöjat reformisternas och revisionisternas sanna väsen: de är till för att tillvarata kapitalisternas intressen gentemot arbetarna.

Strejkrörelsen har också bidragit till att avslöja myten om ”folkhemmet” Sverige liksom myten om att statsföretag skulle vara ”socialistiska” företag. Fernissan på den ”nya” Palme-regeringen har flagnat av i en handvändning.

Men svagheter i strejkrörelsen har också visat den negativa betydelsen av att det ännu saknas ett mäktigt, sammansvetsat, fast organiserat och kampdugligt kommunistiskt parti, som kan utlösa, leda och organisera kampen. Den viktigaste slutsatsen är därför, att strejkrörelsen återigen påvisat nödvändigheten av att skapa ett kommunistiskt parti, byggt på marxismen-leninismen-Mao Tretungs tänkande.

Socialdemokratiskt flygblad i Malmberget

Nedanstående flygblad spreds av socialdemokraterna i Gällivare-Malmberget under gruv-arbetarstrejken. Vi tror inte, att socialdemokratiska arbetare i allmänhet sympatiserar med innehållet. Men det är betecknande för den politiska inställningen bland de ledande inom socialdemokratin. Flygbladet visar hur socialdemokratin klassamarbetspolitik splittrar arbetarklassen.

Kamrater!

Skall VI stillatigande åse och låta 1928 upprepa sig? Det är nu helt klart och ställt utom allt tvivel att denna strejk nu är helt politisk. NI rättstänkande i arbetarrörelsen tag saken i egna händer NU.

DET ÄR VI som skall bestämma, som det står i tidningen, är ju en självklar sak. VI har ju arbetarmajoritet i SVERIGE. MEN detta måste ske INOM lagens ram. Denna lag som våra möjligheter vilar på är i allvarlig fara. Låt oss utnyttja det uppkomna läget till att INOM lagens ram få dom berättigade kraven. som nu förs fram, tillgodosedda.

Den röda splittringsrörelsen är ju liten rikspolitiskt sett. Då är det fel på oss här på orten. Stig nu upp som en man och gör slag i saken. NU ELLER ALDRIG kan vi driva dessa splittrare av arbetarrörelsen dit där dom hör hemma.

Vad innebär det som står i tidningen, "LKAB SNART PÅ KNÄ", jo att ett par tusen röda gruvarbetare ska sätta AB SVERIGE på knä. Detta är en lika stor illusion som att ännu påstå att gruvarbetarna är eniga. MEN ju längre strejken pågår i den här riktningen dess allvarligare blir följderna för ER rättstänkande arbetare, det finns fler av den sorten än ni anar. Många lider också oskyldigt. OCH det finns andra arbetare i det här samhället också, så NI får ett säkert stöd, låt inte kommunistpropagandan skrämna er.

Varför detta är allvarligt politiskt sett beror på att dom röda spelar kort i händerna på borgarna. Detta är dom tydligen inte ens själva medvetna om.

VARFÖR har inte strejkkommittén kommit en enda millimeter närmare lösningen på fem veckor?

ÄR inte detta betänkligt?

Gruvarbetarna kan inte få ut något mer av den här vilda strejken än 1928, DÄRFÖR ATT vi övriga arbetare inte kan godkänna att en kommunistsplittrat strejkkommitté vill ställa sig över alla lagar som våra fäder med blod, svett och tårar slogs för.

UPP TILL KAMP!

För rättvisa INOM lagens ram.

Socialdemokrater inom arbetarrörelsen.

Lästips

I KFml uppstod hårda motsättningar om gruvarbetarstrejken. Det blev en av de stridsfrågor som ledde till att KFml splittrades och KFml(r) bildades. Om detta se dokumentsamlingarna:

[Dokument från en splittring - KFML, KFMLr](#), främst artiklarna 'Gruvarbetarstrejken' (ur *Klasskampen* 1/70) och 'Var står den "vänster"-opportunistiska klicken?' (ur *Meddelande från KFML* nr 3, dec 1970)

[KFML\(r\) åren 1972-73: Med sekterismen i högsätet](#), särskilt artikeln 'Förbundet två år – en tid av framgångsrik kamp' (ledare från *Proletären* 34/72)

För en historik över strejken se [LKAB-strejken 1969-1970](#), en broschyr utgiven av *Zenit* i februari 1970.